

INFORMATIKA FANINI O‘QITISHDA INNOVATSION USLUBLAR

Meyliqulova Mahbuba Musulmonovna

Qarshi Muhandislik-Iqtisodiyot Instituti akademik litseyi

Informatika fani o‘qituvchisi.

***Annotatsiya.** Informatika o‘quv predmetining asosiy vazifasi o‘quvchilarni zamonaviy informatikaning ba’zi bir umumiy g‘oyalari bilan tanishtirish, informatikaning amaliyotdagi tatbig‘ini va kompyuterlarning zamonaviy hayotdagi rolini ochib berishdan iborat.*

***Kalit so‘zlar.** Didaktik, tarbiyaviy, faoliyat, o‘yinli texnologiyalar, kommunikativlik, Didaktik tamoyil, chaynvord, chaynkrossvord, krosschaynvord, aylanma krossvord.*

Informatika kompyuter texnikasini qo‘llashga asoslanib inson faoliyatining turli sohalarida axborotlarni izlash, to‘plash, saqlash, qayta ishlash va undan foydalanish masalalari bilan shug‘ullanuvchi fandır. Mamlakatimizda Birinchi Prezidentimiz tomonidan axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini hayotimizning barcha jabhalari, jumladan, ta‘lim jarayoniga keng tatbiq etishga katta e‘tibor qaratilgan edi. Bu 2012 yil 21 martda qabul qilingan “Zamonaviy axborotkommunikatsiya texnologiyalarini yanada kengroq joriy qilish va rivojlantirish chora-tadbirlari”ga oid qaror va “Axborotlashtirish to‘g‘risida”gi qonunda, belgilangan asosiy vazifalardan biridir. Zero, zamonaviy axborot texnologiyalarini samarali qo‘llash talabalarga bilim berish sifatini oshirish, uning mazmun mohiyatini takomillashtirish, ta‘limni zamonaviy talablar darajasida tashkil etish, ta‘lim muassasalarida ta‘lim samaradorligini oshirish maqsadida ta‘lim-tarbiya jarayoniga yangi pedagogik, axborot texnologiyalarini joriy etish, ularda interfaol usul va vositalardan foydalanish ko‘zda tutilgan. Shu sababli, bugungi kunda ta‘lim muassasalarida faoliyat yuritayotgan “Informatika” fani

o'qituvchilari oldida quyidagi muhim vazifalar turadi: - talabalarning mustaqil bilim olish, o'rganish qobiliyatlarini shakllantirish va rivojlantirishda fanning o'rnini va ahamiyatini oshirish; - mashg'ulotlarini zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etish va o'tkazish; - talabalarning faolligini oshirish, o'zlashtirish darajalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan metod va shakllarni qo'llash; - ta'lim jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish. Ta'limda yangi bilimlarni amalda qo'llash natijasi innovatsiyalarga asoslangan yangi ta'lim yaratilishiga olib kelmoqda. Respublikamizda ta'lim tizimini har tomonlama rivojlantirish kadrlar tayyorlash tizimini tubdan yangilash va isloh qilish davlat ahamiyatidagi eng ustuvor vazifalar qatoriga kiradi. O'quvchi o'zlashtirgan bilimni amaliyotda qo'llay bilishi uchun uni o'z vaqtida mustahkamlashi, boshqa tushunchalarni o'rganishda qo'llay bilishi va olingan bilimlarni tizimlashtirish ta'lim samaradorligini ta'minlashga olib keladi. O'quvchining bilish faoliyati deganda: - o'rganilayotgan mavzuga doir barcha axborotlarni to'plash; - to'plangan axborotlarni qayta ishlash; - o'rganilgan axborotlarni (ma'lumotlarni) qo'llash kabi uchta bosqichdan iborat faoliyat tushuniladi. "Informatika" fanini o'qitish samaradorligini oshirish o'quv mashg'ulotlarini tashkil etish hamda o'tkazishda pedagogik va axborot texnologiyalaridan keng foydalanish, o'qitish mazmuniga mos dasturiy ta'minotini ishlab chiqish, ularni o'quv jarayoniga joriy etish asosiy vazifalardan hisoblanadi. Ushbu vazifalarni dolzarbligini e'tiborga olgan holda "Informatika" fanini o'qitishda o'yinli texnologiyalardan foydalanish holatini o'rganish, tahlil etish, ulardan samarali foydalanish metodikasini, mos uslubiy tavsiyalarni ishlab chiqish zarur. O'yinli texnologiyalardan foydalanishning asosini talabalarning faollashtiruvchi va jadallashtiruvchi faoliyati tashkil etadi. O'yin olimlar tadqiqotlariga ko'ra mehnat va o'qish bilan birgalikda faoliyatning asosiy turlaridan biri hisoblanadi. Psixologlarning ta'kidlashlaricha, o'yinli faoliyatning psixologik mexanizmlari shaxsning o'zini namoyon qilish, hayotda o'z o'rnini barqaror qilish, o'zini o'zi boshqarish, o'z imkoniyatlarini amalga oshirishning fundamental ehtiyojlariga tayanadi. O'yin bilish va uning bir qismi (kirish, mustahkamlash, mashq, nazorat) tarzida tashkil etiladi.

O‘yinlar turli maqsadlarga yo‘naltirilgan bo‘ladi. Ular didaktik, tarbiyaviy, faoliyatni rivojlantiruvchi va ijtimoiylashuv maqsadlarda qo‘llanadi. O‘yinning didaktik maqsadi bilimlar doirasi, bilish faoliyati, amaliy faoliyatida bilim, malaka va ko‘nikmalarni qo‘llash, umumta’lim malaka va ko‘nikmalarni rivojlantirish, mehnat ko‘nikmalarini rivojlantirishni kengaytirishga qaratilgan bo‘ladi. O‘yinning tarbiyaviy maqsadi mustaqillik, irodani tarbiyalash, muayyan yondashuvlar, nuqtai nazarlar, ma’naviy, estetik va dunyoqarashni shakllantirishdagi hamkorlikni, kollektivizmni, jamoaga kirishib keta olishni, kommunikativlikni tarbiyalashga qaratilgan bo‘ladi. Didaktik tamoyillarni hisobga olgan holda, o‘quvchilarga nafaqat faktlarning qat’iy ilmiy bayonini berish, balki o‘qitishning turli qiziqarli metodlarini ham qo‘llash lozim. Masalan, ko‘pchilikka ma’lum va ommabob bo‘lgan krossvord o‘yini o‘quvchilarda qiziqish uyg‘otishi tabiiydir. Qomusiy lug‘atda ta’riflanishicha, uning atamasi inglizcha “kross” – kesishgan, “vord” – so‘z degan ma’noni anglatib, ilk bor XX asr boshlarida kashf etilgan. Vaqt o‘tishi bilan uning turlari ko‘payib, chaynvord, chaynkrossvord, krosschaynvord, aylanma krossvord, diagonal krossvordlar o‘ylab topildi. Ularning har biri shaklda so‘zlarning joylashishi va bog‘lanishi bilan farq qiladi. Krossvord ko‘rinishidagi so‘rov shakli o‘quvchilar uchun har doim qiziqarli va o‘ziga tortadigan metoddir. Mustaqil ijodiy faoliyatning bunday shaklidan foydalanilganda darsda faqatgina kuchli o‘quvchilargina emas, balki kuchsiz o‘quvchilar ham faol ishtirok etadilar. Darslarda qiziqtirishdan foydalanishning boshqa shakllaridan, ya’ni rebus va boshqotirmalardan ham foydalanish yaxshi samara beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI.

1. Ismatullayev, N. A., Homidjonov, A. O. U., & Tohirova, M. I. Q. (2021). Creating A New Range Of Boots For Young Children. *The American Journal of Engineering and Technology*, 3(06), 106-112.
2. Otaqo‘ziyevna, T. M. (2022). METHODS OF SOLVING FINITE ISSUES OF APPLICATION OF NEWTON’S LAWS IN SCHOOL. *INTERNATIONAL*

*JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH**ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 11(07), 29-33.*

3. Karimova, D., Turgunova, O., & Ismailov, M. (2023). Research on Ensuring the Effective Compaction of the Roller of a Universal Device Used in Pre-Planting Tillage. *Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science*, 2(5), 300-302.
4. Karimova, D., & Turgunova, O. (2022). STUDY OF THE STABLE MOVEMENT OF WORKING BODIES OF SOIL TILLAGE MACHINES MOVABLY ATTACHED TO THE FRAME AND NOT EQUIPPED WITH A SUPPORT DEVICE IN TERMS OF WORKING DEPTH. *Science and Innovation*, 1(7), 627-630.
5. Karimova, D., & Turgunova, O. (2022). The Study of the Uniformity of the Depth of Immersion of the Roller, A Universal Device Used in Tillage Before Planting. *Miasto Przyszłości*, 29, 51-53.
6. Ganieva, D. K., Shaykhova, M. I., Karimova, D. I., & Akhmedova, F. M. (2021). DULY DIAGNOSIS OF URINARY INFECTIONS IN CHILDREN AND ANALYSIS OF MODERN APPROACH TO THE THERAPY. *Новый день в медицине*, (1), 169-174.
7. Yuldasheva, D. THE IMPORTANCE OF COOPERATIVE LEARNING AND GROUP WORK IN ENGLISH CLASSES. *Zbiór artykułów naukowych recenzowanych*, 100.
8. Yuldasheva, D. (2022). METHODOLOGY FOR DEVELOPING STUDENTS' COMMUNICATIVE COMPETENCE IN ENGLISH (ON THE EXAMPLE OF TOURISM DIRECTIONS). *Science and innovation*, 1(B7), 1498-1501.
9. Kodirovna, Y. D. (2022). Peculiarities of teaching English based on a communicative approach to students of the Tourism department. *International journal of pedagogics*, 2(10), 68-71.